

Inatsisartuni ilaasortamut Isak Hammond-imut, Inuit Ataqtigiit

§ 37-mut apeqqut 2012/220 aatsitassarsiornermi sulisinnaasut pikkorissarnissaat pillugu Isak Hammondimut akissuteqaat.

Asasara Isak Hammond,

Qujanaq apeqqutinnut aatsitassarsiornermi sulisorisassat pikkorissarneqarnissaat pillugu. Akissutissarput imaappoq:

02. november 2012
Sagsnr. SJ-STD-TRIS
Dok. Nr. 1056693

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqqut 1 + 2

Aatsitassarsiornermi sulisorisassat pikkorissarneqarnissaat sumut killippa? Uuliasiornermut piukkunnarsaalluni ilinniartitsitsineq sumut killippa?

Pikkorinnerulernissamat pikkorissarfissat aatsitassarsiornermut uuliasiornermullu imminnut attuumassuteqarsinnaammata apeqqutit siullit marluk ataatsimut akineqassapput. Aammali immikkoortillugit itisileriffigineqassapput, qanoq amerlatigisut pikkorissarnerni naammassisaqarsimasut, aatsitassarsiorneq uuliasiornerlu siunnerfigalugit.

Aatsitassarsiorneq immikkut ilisarnaateqarpoq sulisorisat pikkorinnerulersinniarnernanun soqutiginaateqartumik. Siullermik sulinermit tuluit oqaasii atorneqarput, taamaattumik aatsitassarsiornermut pikkorissaanermi tuluttut sungiusarneq pisariaqartinneqarpoq aatsitassarsiorneq eqqarsaatigalugu. Tulliullugu sillimaniarnissaq pingaartinneqaaq, taamaattumik ikiueqqaarnermut pikkorissarnerit sillimaniarnermullu pikkorissarnerit assigiinngitsut aatsitassarsiorfinni sulisussanut pikkorissaanermi ilaatinneqarput. Tabel 1, 2, 3, 4, aamma 5 atorlugit takutinneqarpoq pikkorissaanermi tuluttoornermi ikiueqqaarnermilu aatsitassarsiornermut siunnerfeqartuni sumut killissimanersugut. Tabel-ini ataani takutinneqartuni tamani inuk ataaseq takussutissiani arlalinni peqataasinnaasarpoq tabel-imi ataatsimi arlalinniluunniit, tassami inuk ataaseq pikkorissarnerni arlalinni peqataasinnaasarmat. Inuit pineqartut pikkorissarnerni peqataaffigisimasaminni tamani nalunaarsimasarput, taamaalillutillu tabel-ini ataaniittuni arlaleriarlutik naammassisimasinnaasarlutik peqataasinnaasarlutillu.

Tabel 1: Tuluttut pikkorissarneq aatsitassarsionermik siunnerfilik – piffissaq 2006- sep. 2012

Pikkorissaanerit. amerlassusaat.	Pikkorissaassutip suussusia				Pikkorissaqataasut amerlassusaat
10	Aatsitassanut (Sprogcenteret)	tuluttut,	modul	1	87
17	Aatsitassanut (Sprogcenteret)	tuluttut,	modul	2	147
17	Aatsitassanut (Sprogcenteret)	tuluttut,	modul	3	156
2	Aatsitassanut (Sprogcenteret)	tuluttut,	modul	4	8
46	Katillugit				398

Pissarsivik: Namminersorlutik Oqartussat IT-mut nalunaarsuiffiat

Tabel 2: Ikiueqqaarnermut pikkorissarnerit – piffissami 2006- sep. 2012

Pikkorissaanerit amerlassusaat.	Pikkorissaassutip suussusia	Pikkorissaqataasut amerlassusaat
5	Ikiueqqaarneq	88
2	Ikiueqqaarneq ikuallannerlu	20
7	Katillugit	108

Pissarsivik: Namminersorlutik Oqartussat IT-mut nalunaarsuiffiat

Aatsitassarsionermut toqqaannartumik pikkorissaanerit amerlanerpaat Aatsitassarsionermut ilinniarfimmi (Rástofskolen) ingerlanneqartarput. Aatsitassarsionermut ilinniarfik pilersinneqanngikkallarmat pikkorissaanerit Sanaartornermut Ilinniarfimmi ingerlanneqartarput. Sulianut aalajangersunut ilinniarfiit taakku marluk katillutik pikkorissaanerit 39-t ingerlassimavaat ilinniarfimmuut tunngassuteqartut, katillugit 490-init peqataaffigineqarsimasut.

Tabel 3-mi ataniittumi aatsitassarsionermut pikkorissaanerit qanoq amerlatigisut Aatsitassarsionermut Ilinniarfimmi (R) aammalu Sanaartornermut Ilinniarfimmi (B&A) ingerlanneqarsimanersut; pikkorissaanerit suut pineqarnersut, qanorlu amerlatigisut pikkorissarnerup ingerlanerani peqataasimanersut.

Tabel 3: Aatsitassarsiorfiit toqqaannartumik siunnerfigalugit pikkorissaanerit – piffissami 2006- sep. 2012

Pikkorissaanerit amerlassusaat	Pikkorissaassutip suussusia	Pikkorissaqataasut amerlassusaat
12	Common core – tunngaviusumik aatsitassalerinermut ilinniarneq (R)	206
1	Entreprenør (R)	12
7	Aatsitassat entreprenørillu, modul 1 (R, B&A)	81
2	Aatsitassat entreprenørillu, modul 2 (R, B&A)	26
6	Qaartiterinermut pisortat (R)	60
2	Qaartiterinermut pisortat ingerlaqqittut (R)	15
3	Qaartiterinermut pisortat misilittagallit ingerlaqqittut (R)	21
3	Maskiinanik ingerlatsisut/ surface mining (R)	34
1	Maskiinanik ingerlatsisut – ingerlaqqittut (R)	7
3	Maskiinanik ingerlatsisut – maskiinat oqi-maatsut (R, B&A)	43
1	Mine Dump truck (R)	6
4	Qillerinerit (R)	52
39	Katillugit	490

Pissarsivik: Namminersorlutik Oqartussat IT-mut paasissutissaqarfiaat

Toqqaannartumik uuliasionermut piukkunnarsaaneq manna tikillugu pingaarnerpaamik Saviminilerinermut Ilinniarfimmil ingerlanneqarsimavoq. Suliffissamut taamaattumut piukkunnarsaanerit 7 ingerlanneqarsimapput ilinniartut 98-it peqataaffigisimasaat. Inuili taamaakkaluartoq aamma marloriarluni pikkorissartitsisimavoq kiffartuusseqataasussanik ilinniartitsilluni kiffartuusinermit umiarsuit ikiortaasut atorlugit.

Ataani tabel 4-mi 5-imilu takuneqarsinnaapput uuliasionermut piukkunnarsaalluni pikkorissaanerit qanoq amerlatigisut Saviminilerinermut Ilinniarfimmil (J&M) Inuilimilu ingerlanneqarsimanersut; pikkorissaanerit sorliit pineqarnersut, peqataasullu qanoq amerlatigisut naammassillugit peqataaffigisimaneeraat.

Tabel 4: Piukkunnarsaalluni pikkorissaanerit uuliasionerpiarmik siunnerfeqartut - piffissaq 2006- sep. 2012

Pikkorissaanerit amerlassusii	Pikkorissaassutit suussusii	Pikkorissaqataasut amerlassusii
2	Gaffeltruck Offshore (J&M)	34
1	Kivittaaserinermi ingerlaqqinneq – Offshore (J&M)	12
4	Terminalarbejder basic – Offshore (J&M)	52
2	Offshore Greenland (Inuili)	13
9	Katillugit	111

Pissarsivik: Namminersorlutik Oqartussat IT-mut takussutissiivaa

Tabel 5: Iluuqutaasussamik qaffassaatisamikkorissartitsinerit uuliasiornermik siunnerfeqartut – piffissaq 2006- sep. 2012

Pikkorissaanerit amerlassusii	Pikkorissaassutit suussusii	Pikkorissaqataasut amerlassusii
21	Gaffeltruck nalinginnaat (J&M) (Offshore-imut tunngatinngikkaluarlugu)	226
2	Tunngavius. hydraulik (J&M) (Offshore-imut tunngatinngikkaluarlugu)	20
2	Kivittaait (J&M) (onshore-imut tunngatinngikkaluarlugu)	17
3	Lastbilinut ikkussamik kivittaat E (J&M) (onshore-imut tunngatinngikkaluarlugu)	17
28	Katillugit	280

Pissarsivik: Namminersorlutik Oqartussat IT-mut takussutissiivat

Apeqqut 2

Aatsitassarsiortoqalissappat sulisunik pisariaqartitsineq qanoq annertutigiva? Sumiippugullu sulisussanik piukkunnarsaanermi aatsitassarsiorfinni sulisussat eqqarsaatigalugit?

Ataani tabel 6-imi takuneqarsinnaapput aatsitassarsiornermut sulisussanik pisariaqartitsineq Aatsitassarsiornermut Qullersaqarfiup naliliinera malillugu aatsitassarsiornerup piareersimanerpaat ingerlanneqalivinnissaat eqqarsaatigalugu. Aningaasarsiaqartitsinerimi atorfinitsitsinernilu piumasqaataasussat aallajangeeqataasussaapput suliffiit qanoq amerlatigisut maani nunaqavissunit tiguneqarumaarnersut.

Tabel 6: Aatsitassarsiornermi pilersaarutini sulisussanik pisariaqartitsineq 2013 – 2018 aallartitsinnaaneq eqqarsaatigalugu

Aatsitas-saqarfik	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nalunaq	80 (D)	80 (D)	80 (D)	paasissu-tissaqanngilaq	Paasissu-tissaqanngilaq	Paasissu-tissaqanngilaq
Citronen Fjord	Paasissu-tissaqanngilaq	300 (D)	300 (D)	300 (D)	300 (D)	300 (D)
Isua	2.000 (A)	3.300 (A)	2.000 (A)	680-800 (D)	680-800 (D)	680-800 (D)
Kangerluarsuk	30-140 (A)	30-140 (A)	80 (D)	80 (D)	80 (D)	80 (D)
Qeqertarsuatsiaat	40-50 (A)	80 (D)	80 (D)	80 (D)	80 (D)	80 (D)
Maarmorilik	Paasissu-tissaqanngilaq	Paasissu-tissaqanngilaq	100 (D)	100 (D)	100 (D)	100 (D)
Katillugit	2.150-2.270	3.790-3.900	2.640	1.240-1.340	1.240-1.360	1.240-1.360

Note: (A) sanaartorerup nalaani, (D) tassaavoq ingerlatsinerup nalaani
Pissarsivik: Aatsitassarsiornermut Qullersaqarfik 10. oktober 2012

Apeqqut 4

Sunik ukiuni tulliuuttuni taakkunani pilersaaruteqartoqarpa?

Ullumikkut piukkunnarsaalluni pikkorissaanermi marluinnut avitsisoqarsimavoq, taakku taaneqartarput AMA- aamma PKU-puljer.

PKU-pulje annerpaamik siunnerfeqarpoq ilinniagaqarsimanngitsunut, piukkunnarsaruttunut ilinniakkaminnilluunniit/inuussutissarsiornernulluunniit allaanerusumik ineriartoriusumik suliffeqalerusuttunut, pingaartumik aatsitassarsiorneq eqqarsaatigalugu. Taamaalillutik 2012-imi PKU-puljemiittunut 24,6 mio. kr affaasa missingi aatsitassarsiornermut attuumassuteqartumik pikkorissarniartunut atorneqartussaapput. PKU-pulje maannakkorpiaq nalilersorneqaleruttorpoq aningaasaliissutit atorluarsinnaanerujumallugit. Naatsorsuutigineqarporli aningaasaliissutaasut suli maannakutupajaaq annertusiartortussaasutut nalilersorneqassasut, taamaaliornikkut aamma siunissami aatsitassarsiornermut tunngasutigut pikkorissaanerit nalilersuineri ilaatinneqartuarnissaat.

AMA-pulje atorneqartarpoq ilinniarsimasut ilinniarsimanngitsulluunniit piukkunnarsarneqaraangata. AMA-mi aningaasaliussat ukiut tamaasa politikikkut periusissat kiisalu suliffeqarnermi attuumassutillinniit nalunaarutigineqartartut tunngavigalugit agguaneqartarput. 2012-imi Aatsitassarsiornermi ilinniarsiup AMA-puljemi aningaasaliissutit tamarmiusut 10 procentii pissarsiarai. Siunisami aatsitassarsiornermi suliassat qanoq annertutiginissaat apeqqutaatillugit Aatsitassarsiornermi ilinniarsiup AMA-puljemi aningaasaliissutiniit pissarsiassai annertusissanersut annikillissanersulluunniit aalajangerneqartassaaq.

Apeqqut 5

Ilanngullugu kissaatigaara paasitinneqassasunga ilumut pilersaarutit pillugit naammattumik paasissutissiisoqartarnersoq, suut piukkunnarsarnermut pikkorisarfigneqarsinnaanersut sutigullu tamakkununga periarfissaqarnersoq.

Innuttaasut piukkunnarsarnissamut allatigulluunniit ilinniarteqqinneqarnissamut arlalitsigut paasiniaavissaqarput. Pingaernerutillugu innuttaasut piukkunnarsarneqarnissamut periarfissaminnik pissarsiviginnaavaat suliamut ilinniarsiit nittartagaasigut.

Tulliullugu innuttaasut tamatigut saaffiginnissinnaapput Piareersarfinni siunnersuisumut imaluunniit suliffissarsiortarfiit allaffiini siunnersuisunut paasissutissinneqarumallutik, siunnersorneqarumallutik piukkunnarsarnissamut ilinniarteqqinneqarnissamulluunniit siunnersorneqarumallutik.

Piareersarfinni suliffissarsiuussisarfinnilu PKU-mi pikkorissaanerit nanineqarsinnaapput taakkunaniipporlu atuagassiaq "Piumaguit! – Du kan, hvis du vil!". Atuagassiaq imaqarpoq ilaatigut inuit oqaluttuarineqarnerannik piukkunnarsarneqarluni pikkorissareernerikkut suliffimminni nuannaaruteqarlutillu iluaqutiginnittunik tassaniipputtaarlu qanoq atassuteqartoqarsinnaanersooq qanorlu qinnuteqarneq ingerlasarnersoq, tassa atuortoq PKU-pikkorissarnernut peqataarusussappat.

Tamakkuninnga paasissutissaqaraluartoq misissuinerit, PKU-p naliliiffiginiarneranut sularineqarsimasut aqqutigalugit paasinarsivoq piukkunnarsarneqarnissamut paasitsiniaanissaq suli annertuneroqisoq pisariaqartinneqartoq, taamaattumillu

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmit 2013-imi qularnaatsumik pingaarnersiukkani suliaqarfiusariaqartoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen
Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoq